

ZÁKLADNÍ LISTINA

komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území města Karviné

čl. I. ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Základní listina komunitního plánování sociálních a návazných služeb na území města Karviné slouží k vymezení pravidel a principů, kterými se proces komunitního plánování sociálních a návazných služeb (dále jen KPSS) řídí.
2. Základní listina je veřejný dokument, ke kterému se závazně hlásí všichni účastníci procesu KPSS.
3. Město Karviná využívá metodu komunitního plánování při plánování sociálních a návazných služeb od roku 2002, zahájení procesu KPSS bylo schváleno usnesením Zastupitelstva města Karviné č. 1225 ze dne 17.09.2002.

čl. II. VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ

1. Komunitní plánování

Komunitní plánování je metoda, prostřednictvím níž je plánován rozvoj a udržitelnost sociálních a návazných služeb pro občany žijící na území města Karviné, kteří mohou být v důsledku své životní situace znevýhodněni. Touto metodou lze otevřeně plánovat sociální a návazné služby tak, aby odpovídaly skutečným potřebám těchto občanů. Je to otevřený, opakující se proces zjišťování potřeb, hledání dostupných zdrojů a zároveň zajištění, aby finanční prostředky na budování a provozování sítě sociálních služeb byly vynakládány efektivně.

2. Působnost komunitního plánování

Komunitní plánování zajišťuje potřeby občanů, žijících na území města Karviné.

3. Sociální služby

Sociálními službami, obecně definovanými v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se rozumí činnost nebo soubor činností, zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Rozsah a forma pomoci musí zachovávat lidskou důstojnost, dbát na dodržování základních lidských práv a svobod, působit na osoby aktivně, posilovat a motivovat je k činnostem, které neprodlužují nebo nezhoršují jejich nepříznivou sociální situaci. Pomoc musí vycházet z potřeb osob, kterým je určena, působit v jejich zájmu, podporovat rozvoj samostatnosti a zabraňovat sociálnímu vyloučení.

4. Návazné služby

Jedná se o podpůrné činnosti, které nejsou sociální službou dle zákona, ale sociální služby vhodně doplňují a jsou s nimi provázány. Mohou být poskytovány celoročně nebo také nárazově v určitém období.

5. Účastníci komunitního plánování na území města Karviné

Proces plánování je založen na principu partnerství a spolupráce v rámci komunity, která je vymezena politiky, odborníky, uživateli a veřejností. Souhrnně jsou účastníci označováni jako zadavatelé, poskytovatelé a uživatelé (triáda).

Zadavatel - město Karviná, je odpovědný za zajištění sociálních služeb na příslušném území. Vstupuje do procesu jako aktivní účastník, má nejvýznamnější roli zejména ve vztahu k financování sociálních služeb, schvaluje výše finančních podpor, které jsou odvislé od dostupných finančních prostředků města, určuje směr rozvoje sociálních a návazných služeb ve městě. Proto podpora procesu komunitního plánování ze strany obce a jejích politických reprezentantů představuje nezákladnější podmínku pro jeho uskutečňování.

Poskytovatel je ten, kdo služby poskytuje, a to bez ohledu na zřizovatele. Je odborníkem pro jednotlivé cílové skupiny, realizuje konkrétní sociální a návazné služby, přičemž je zdůrazňováno, stejně jako u zadavatele a uživatele, jejich rovné postavení v rámci procesu komunitního plánování.

Uživatel je

- občan města Karviné, který aktivně služby využívá, protože se ocitl v nepříznivé, tíživé životní situaci, kterou není schopen zvládat vlastními silami, či s podporou zdrojů v jeho přirozeném prostředí. Je označován za nejdůležitějšího účastníka KPSS a od jeho potřeb by se měl proces plánování odvíjet.
- potenciální zájemce, kterému nejsou sociální služby, jejich fungování a poskytování lhostejné a je schopen aktivně přispět k vytvoření plánu nebo k jeho realizaci.
- jiná osoba z řad zaměstnanců města, organizací a veřejných institucí, navazujících na systém sociálních služeb (např. nemocnice, úřad práce, policie apod.), která přináší informace o potřebách občanů města a podílí se na jejich řešení.

6. Garant procesu KPSS

Garantem procesu KPSS je Odbor sociální, oddělení sociálního plánování a podpory Magistrátu města Karviné, který zprostředkovává tok informací mezi volenými orgány města, řídicí skupinou a dalšími subjekty procesu KPSS, připravuje materiály pro volené orgány související s KPSS.

7. Fáze komunitního plánování sociálních služeb

Přípravná fáze - s čím je třeba začít (vytvoření podmínek obecného charakteru - politická podpora, organizační a personální zajištění, financování apod.) a doplňkové činnosti (informační toky, vzdělávání, medializace apod.), vytvoření řídicí struktury pro KPSS (zapojení účastníků, stanovení pravidel jednání).

Analyticko-popisná fáze - porozumění problémům v komunitě (představení cílů, zájmů a potřeb účastníků, vytvoření mechanismů pro aktivní spoluúčast veřejnosti, provedení analýzy potřeb a zhodnocení existujících zdrojů, SWOT analýza, nastínění nových trendů pro rozvoj sociálních služeb).

Plánovací fáze - návrh rozvoje sociálních služeb (směr, kterým se budou sociální služby ubírat, cíle, překážky, zdroje, strategie rozvoje sociálních služeb, plány postupných kroků a úkolů k dosažení stanovených priorit a opatření).

Implementační fáze - od plánování k provádění (uskutečňování plánů, informování veřejnosti, vyhledávání a zapojování nových partnerů, aktualizace a vyhodnocování).

čl. III PRINCIPY KPSS

1. Bez dohody není KPSS

Komunitní plán je svého druhu smlouva, ve které se (zpravidla) tři strany, tj. uživatelé, poskytovatelé a zadavatelé navzájem zavazují ke spolupráci a součinnosti. Svobodný a informovaný souhlas musí být výsledkem svobodné rozpravy. Dohoda musí být nejen o záměrech a cílech, ale také o způsobu a postupu realizace odsouhlasených aktivit.

2. **Bez veřejnosti není KPSS**

Při plánování sociálních a návazných služeb jsou uživatelé a veřejnost rovnocennými partnery a dochází k posilování jejich aktivního zapojení.

3. **Posílení principů občanské společnosti**

Každý má právo starat se o věci veřejné. KPSS propojuje aktivity a potřeby občanů s rozhodováním samosprávy.

4. **Vše je veřejné**

KPSS se zabývá věcmi veřejnými. Informace o dění v komunitním plánování jsou veřejně dostupné. O otevřených jednáních pracovních skupin je veřejnost předem informována. Informace o výstupech komunitního plánování jsou zveřejněny na webových stránkách města.

5. **Svoboda a rovnost**

Každý ve skupině má právo se vyjádřit. Je legitimní mluvit za sebe samotného i bez pověření, funkce či mandátu uděleného zájmovou skupinou. Nikdo nesmí být vylučován a diskriminován.

6. **Legitimita**

Legitimitu sociálním a návazným službám dávají potřeby a přání uživatelů (či budoucích uživatelů - tj. veřejnosti). Uživatelům je nutné vytvářet podmínky, aby mohli vyslovovat svá přání a potřeby a tam, kde to jde, i sami hledat řešení.

čl. IV CÍLE KPSS

1. Cílem KPSS města Karviné je zajistit občanům dostupné sociální a návazné služby, které reagují na potřeby občanů a přispívají ke zlepšení kvality jejich života.
2. Zajistit, aby finanční prostředky na budování a provozování sítě sociálních služeb byly vynakládány efektivně a dle skutečných potřeb místních občanů.
3. Zvýšit participaci uživatelů a veřejnosti na rozvoji sociálních služeb.

čl. V PROCES A ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KPSS

1. **Proces KPSS**

Proces KPSS vyplývá z ustanovení § 94 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Realizace procesu komunitního plánování je jedním z nástrojů naplnění § 35, odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, který uvádí, že „obec v samostatné působnosti ve svém územním obvodu dále pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů“.

Zákon o sociálních službách vymezuje dále pojem střednědobý plán rozvoje sociálních služeb, kde uvádí, že se jedná o strategický dokument obce nebo kraje, který je výsledkem aktivního zjišťování potřeb osob na území obce nebo kraje a hledání způsobů jejich uspokojování s využitím dostupných zdrojů.

2. **Cyklické opakování**

Proces komunitního plánování je cyklický, nekončí schválením komunitního plánu, nýbrž pokračuje realizační fází a přípravou nového dokumentu pro další období.

3. Organizační struktura plánování

a) Zastupitelstvo a Rada města Karviné

Zastupitelstvo a rada města schvalují v konečné fázi Komunitní plán sociálních a návazných služeb na území města Karviné, schvalují změny v síti sociálních a návazných služeb v kontextu schváleného komunitního plánu. Rada města schvaluje aktualizaci základní listiny.

b) Komise sociální

Komise sociální je iniciativním a poradním orgánem rady města. Navrhuje a doporučuje k projednání radě města materiály týkající se plánování a rozvoje sociálních a návazných služeb na území města. Sleduje a hodnotí rozvoj a úroveň sociálních a návazných služeb na území města, spolupracuje se sdruženími a organizacemi působícími v sociální oblasti a se všemi organizacemi a skupinami, které se zabývají humanitární činností. Komise podporuje rozvoj sociálních a návazných služeb vycházejících z komunitního plánu v zájmu zachování optimální sítě potřebných služeb, identifikuje potřeby sociálních a návazných služeb v rámci území, tj. vytváření sítě sociálních a návazných služeb.

c) Řídící skupina

Řídící skupina je poradním uskupením náměstka pro sociální oblast, vedoucí Odboru sociálního a komise sociální. Zpracovává výstupy a podněty z jednání pracovních skupin. Je zodpovědná za nastavení procesu plánování sociálních a návazných služeb, předkládá stanoviska a výstupy procesu komunitního plánování Komisi sociální a orgánům města. Konkrétní činnosti Řídící skupiny upravuje jednací řád Řídící skupiny.

d) Koordinátor

Koordinátor je pracovníkem Odboru sociálního. Zodpovídá za průběh, realizaci a výstupy procesu KPSS. Koordinuje činnosti spojené s plánováním, svolává schůzky pracovních skupin, Řídící skupiny, zpracovává výstupy, zajišťuje informovanost všech členů. Monitoruje situace v oblasti sociálních služeb, spolupracuje se všemi subjekty. Je členem Řídící skupiny bez hlasovacího práva.

e) Pracovní skupiny

Pracovní skupiny jsou základním článkem KPSS a jsou tvořeny poskytovateli, zadavateli a uživateli. Pracovní skupiny jsou členěny dle cílových skupin. Zodpovídají za definici konkrétních problémů, formulují strategické cíle, navrhují priority a opatření k jejich naplnění. Konkrétní činnosti pracovní skupiny upravuje jednací řád pracovních skupin.

čl. VI

PROCES SCHVALOVÁNÍ ZÁKLADNÍ LISTINY

1. Základní listinu KPSS, včetně jejich aktualizací, schvaluje Rada města Karviné, po projednání Řídící skupinou a na základě doporučení Komise sociální.
2. Základní listina KPSS může být kdykoliv v procesu KPSS aktualizována. Návrh změn, včetně zdůvodnění, může podat kterýkoli účastník tohoto procesu.
3. Změny a doplnění jsou předávány k projednání v Řídící skupině a ve všech pracovních skupinách. Jejich případné zapracování či nezapracování projednává Komise sociální na návrh Řídící skupiny.

čl. VII

ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Základní listina KPSS byla projednána a schválena Radou města Karviné na 70. jednání dne 01.12.2021, usnesením č. 2799.